

Tallinna Pae Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpilaste hindamisjuhend

Õpilase teadmiste ja oskuste hindamise aluseks on „Põhikooli -ja gümnaasiumiseadus” (PGS; RT I, 2010, 41, 240) ja „Gümnaasiumi riiklik õppekava” ([RT I, 14.01.2011, 2](#)). Kooli hindamisjuhendis tuuakse ära eelkõige need hindamist puudutavad kokkulepped, mis täpsustavad või täiendavad riiklikke nõudeid.

1. ÕPITULEMUSTE HINDAMISE EESMÄRGID JA ALUSED

- 1.1. Hindamisjuhendiga kehtestatakse Tallinna Pae Gümnaasiumi üldkeskharidust omandavate õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted ja kord.
- 1.2. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.
- 1.3. Tallinna Pae Gümnaasiumi õpilaste hindamise eesmärk on motiveerida õpilast, toetada tema arengut ning anda efektiivset tagasisidet nii õppeprotsessi vältel kui ka järel.
- 1.4. Tallinna Pae Gümnaasiumi hindamise eesmärgid on:
 - 1.4.1. toetada õpilase arengut;
 - 1.4.2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
 - 1.4.3. motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima, innustada teda uusi teadmisi ja oskusi omandama ning rakendama;
 - 1.4.4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - 1.4.5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 1.4.6. anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- 1.5. Õpitulemusi hindab aineõpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
- 1.6. Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt (hinne) või hinnanguliselt („arvestatud“ ja „mittearvestatud“).

1.7. Õpitulemuste hinded jagunevad:

- õppeprotsessi ehk jooksev hinne (tunnikontroll, kontrolltöö, kirjand, suuline vastamine, esitlus jm);
- kursusehinne;
- kooliastmehinne (lõputunnistusele kantav hinne).

2. HINDAMISEL KASUTATAVAD HINDED JA HINNAGUD

2.1. Tallinna Pae Gümnaasium rakendab hindamisel eristavat (viiepallisüsteem) ja mitteeristavat (arvestatud – mittearvestatud) hindamissüsteemi.

2.2. Õppetöös hinnatakse õpilaste õpitulemusi viiepallisüsteemis alljärgenvalt:

2.2.1. **hindeg** „5“ („võõga hea“) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemust), mis vastab täielikult õppekava nõuetele, on loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.

Hindeg „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud **90-100%** maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

2.2.2. **hindeg** „4“ („hea“) hinnatakse õpitulemust, mis on õppekava nõuetele vastav, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.

Hindeg „4“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud **75-89%** maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

2.2.3. **hindeg** „3“ („rahuldav“) hinnatakse õpitulemust, mis on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist.

Hindeg „3“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud **50-74%** maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

2.2.4. **hindeg** „2“ („puudulik“) hinnatakse õpitulemust, mis on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja eksimusi. Õpilane teeb rohkesti sisulisi vigu ka suunamise ja juhendamise korral.

Hindeg „2“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud **20-49%** maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

- 2.2.5. **hindegas „1” (nõrk)**, hinnatakse õpitulemust, mis ei vasta õppekava nõuetele. Töös esineb olulisi puudusi ja areng puudub. Hindega „1“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud **0-19%** maksimaalsest võimalikust punktide arvust.
- 2.3. **Õpitulemuste piisavat saavutamist märgivad hinded „3”, „4”, „5” ja hinnang „A”, õpitulemuste mittesaavutamist märgivad hinded „1”, „2” ja hinnang „MA”.**
- 2.3.1. **hinnanguga „A” (arvestatud)**, kui saavutatud õpitulemused vastavad vähemalt üldiselt õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kusjuures esineda võib mõningaid puudusi ja vigu; Hinnang arvestatud „A“ pannakse juhul, kui 50% ja rohkem tehtud töödest on õpetaja poolt arvestatud.
- 2.3.2. **hinnanguga „MA” (mittearvestatud)**, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi. Hinnang mittearvestatud „MA“ pannakse juhul, kui alla 50% tehtud töödest on õpetaja poolt mittearvestatud.
- 2.4. **Õppekava kohustuslikke kursusi hinnatakse kokkuvõtvalt, kasutades eristavat hindamissüsteemi, valikkursusi hinnatakse, kas eristava ja/või mitteeristava hindamissüsteemi alusel.**

3. HINDAMISE KORRALDUS GÜMNAASIUMIS

3.1. Õpilase hindamise vormid:

- 3.1.1. **Sõnaline hinnang** – suuliselt antud või kirjalikult vormistatud kujundav tagasiside õpilase edasijõudmisest õppeaines.
- 3.1.2. **Õppeprotsessi ehk jooksev hinne** – üksikute õpitulemuste hindamine, mis annab ettekujutuse õpilase õppeedukusest õppeperioodi jooksul. Õpetaja paneb e-kooli saadud hinde numbrilise ekvivalendi või hinnangut väljendava sõnalise kirjelduse. Õppeprotsessi hindamise vormid on: *tunnikontroll, kodutöö kontroll, rühmatöö, paaristöö, individuaalne töö*. Kursuse jooksul tehtavate õppeprotsessi hinnete arv ei ole piiratud ning nende läbiviimise ja arvestamise tingimused kehtestab õpetaja.
- 3.1.3. **Kujundav hindamine** - mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

- 3.1.4. **Kontrolltöö ehk arvestus** – suuremamahuline töö, mida kasutatakse õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks ainekavas toodud taotletavate õpitulemustega. Kontrolltööna käsitletakse ka muid sama taseme hindamisvõtteid (*nt kodulugemine, kodune kontrolltöö, arvutiesitlus, praktiline ülesanne, õpimapp jm*). Kursuse jooksul tehtavate kontrolltööde arv on piiratud (2 kuni 4 kontrolltööd).
- 3.1.5. **Kokkuvõttev hindamine** – annab teavet, kuidas õpitulemused on õppeperioodil omandatud.
- 3.1.6. **Märge „O“ (ootus)** – annab teavet õpilase puudumise tõttu täitmata jäänud õpiülesandest.

3.2. **Kokkuvõttev hinne on gümnaasiumis kursuse -ja kooliastmehinne**

- 3.2.1. **Kursusehinne** on kursuse läbimise järel õpitulemuste saavutatust kajastav kokkuvõttev hinne. Õpilane võib eesti õppekeelsed valikursused omandada ka väljaspool kooli, esitades direktorile vastava taotluse mujal õpitu arvestamiseks koolis õpetatava osana ning lisades taotlusele tõendi või muu dokumendi, mis tõendab õpitulemuste saavutamist ja õpitulemuste saavutatuse kontrolli ning mujal õpitu mahtu. Ühe kursuse mahuks on 35 akadeemilist tundi.
- 3.2.2. Kursuse hinne pannakse vähemalt **kolme hinde alusel, kus vähemalt kaks on kontrolltöö hinded. Kontrolltööde sooritamine on kohustuslik.**
- 3.2.3. Kursuse ajal viib õpetaja läbi **2-4 kontrolltööd**, mis vastavad antud õppeaines gümnaasiumi riikliku õppekava raames püstitatud sihteesmärkidele. Õpetajal on õpilase kirjaliku töö kontrollimiseks aega kümme tööpäeva. Kontrolltööde hinded tähistab õpetaja e-koolis eriliselt.
- 3.2.4. Õpetaja planeerib kontrollhindamise läbiviimise ja märgib selle oma tööplaani. Õpetajal on õigus muuta kontrolltöö läbiviimise kuupäeva mõjuval põhjusel (nt. õppekäik, õpetaja ning õpilaste haigus, õpetaja koolitus jms).
- 3.2.5. **Õpilasel on võimalus/õigus parandada mitterahuldavat hinnet kursuse eest kolme nädala jooksul alates kursusehinde väljapanemist e-koolis. E-koolis lisatakse parandatud kursuse hindele kommentaar ja sümbol «*».**
- 3.2.6. **12. klassi õpilasel on võimalus ümber vastata kaks kursust erinevates õppeainetes ehk üks kursus ühes aines ja teine kursus teises aines. Selleks peab õpilane tegema vastava taotluse koos mõjuva põhjusega kooli direktori nimele hiljemalt gümnaasiumi õppeperioodi lõpuks.**

3.3. Kooliastmehinne pannakse välja pärast kooli õppekavas ettenähtud kursuste läbimist

- 3.3.1. 12. klassi kooliastmehinded pannakse välja 10.–12. klassi kursusehinnete alusel.
- 3.3.2. 10. ja 11. klassis pannakse kooliastmehinne välja juhul, kui kõik selle aine kursused (sh valikkursused) on läbitud.
- 3.3.3. Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekavavälist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana (PGS § 17 lg 4).
- 3.3.4. Õpetaja on kohustatud kursusehinde ja kooliastmehinde välja panema vähemalt kolme tööpäeva jooksul pärast kursuste lõppu. Erandjuhul kehtib käesoleva hindamisjuhendi punkt 4.7.7.
- 3.3.5. Õpetaja keskendub kooliastme koondhinde välja panemisel õpilaste saavutuste võrdlemisele tema varasemate tulemustega.
Kolme õppeaasta jooksul saadud kursusehinnete põhjal pannakse välja koondhinne keskmise hinde alusel õpilase kasuks.
Õpilasel, kes on puudunud rohkem kui 50% ainetundidest, jääb kursus arvestamata.
Õpetaja teeb päevikusse märke: MA (kommentaariga). Juhul, kui õpilane on puudunud rohkem kui 50% ainetundidest, kuid tal on olemas vähemalt kolm hinnet, millest vähemalt kaks on kontrolltöö hinded, siis õpilast selles kursuses atesteeritakse.
- 3.3.6. Kui kursusehinne jäi välja panemata (MA) ja õpilane ei kasuta hinde parandamise võimalust **kolme nädala jooksul**, siis kooliastme koondhinde väljapanemisel arvestatakse, et selle kursuse eest on tema teadmised ja oskused hinnatud hindegas „1“ (nõrk).
- 3.3.7. Gümnaasiumi viimases klassis pannakse kooliastmehinne välja hiljemalt 31. maiks. Õpilase kooliastmehinne parandamisele ei kuulu, välja arvatud punktis 3.2.5 ja 3.2.6 kirjeldatud juhtumite puhul.

4. GÜMNAASIUMIÕPILASTE HINDAMISE KORRALDUS

- 4.1. Õppeprotsessi (jooksvad) ja kontrolltööde (arvestuse) hinded on võrdsed ehk ühesuguse kaaluga.
- 4.2. Kursusehinded pannakse välja kõikide õppeprotsessi jooksul saadud hinnete alusel.
- 4.3. Õpetaja teavitab õpilasi õppeperioodi algul suuliselt ja/või kirjalikult antud õppeaines gümnaasiumi riikliku õppekava raames püstitatud sihteesmärkidest ning tutvustab hindamise üldist korda, vorme ja kriteeriume. Õpilane teab, milliseid õpitulemusi ta peab õppeperioodi lõpuks saavutama.
- 4.4. Õpetaja peab õpilaste õppeedukuse hindamiseks kasutama hindelist õppeprotsessihindamist ja kontrollhindamist. Kontrolltööde ajast ja liigist ning hindamise põhimõtetest teavitab õpetaja õpilast **üldjuhul kursuse algul, kuid mitte hiljem kui 10 päeva enne kontrolltöö toimumist**, suuliselt ja e-kooli kaudu.
- 4.5. Tunni käigus võib õpetaja hinnata õpilase oskusi ja teadmisi mitme hindeg. Kui e-koolis on pandud ühes tunnis mitu hinnet, peavad kõik hinded olema kommenteeritud.
- 4.6. Kui tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine, plagieerimine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust) või praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindeg „1”. Hinne „1“ pannakse ka järgmistel juhtudel, kui:
- 4.6.1. **õpilane ei esitanud kontrolltööd ettenähtud ajaks;**
- 4.6.2. **õpilane oli kontrolltöö tegemise ajal tunnis, ent ei andnud tööd ära.**
- 4.7. **Järele -ja ümbervastamiste kord ja tingimused:**
- 4.7.1. **Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde konsultatsioonidena.**
- 4.7.2. Aineõpetajate konsultatsiooniajad avaldatakse kooli veebilehel ja infostendidel.
- 4.7.3. Kui õppeprotsessi või kontrolltööd on hinnatud hindeg „1” (nõrk) või „2” (puudulik), antakse õpilasele **üks võimalus** ümbervastamiseks. **Parandada on lubatud ainult mitterahuldavaid õppeprotsessi –ja kontrolltööde hindeid.**
- 4.7.4. **Rahuldavad protsessi –ja kontrolltööde hinded parandamisele ei kuulu.**
- 4.7.5. **Mitterahuldavate protsessi ja kontrolltöö hinnete parandamine peab toimuma kümne tööpäeva jooksul alates hinde teatavaks tegemisest e-kooli kaudu või kuni**

kümne tööpäeva jooksul pärast õpilase/õpetaja kooli naasmist tema puudumise korral.

- 4.7.6. Õpilasel on õigus parandada mitterahuldavat protsessi –ja kontrolltöö hinnet ainult üks kord määratud aja jooksul.
- 4.7.7. Infosüsteemis e-kool kasutatakse hindamisel ka märke “O” - sooritamata kontrolltöö või õppeprotsessi hinne. Antud märke tähendab, et hinne on ootel. Töö tuleb sooritada 10 tööpäeva jooksul alates märgest „O” e-kooli kandmisest või õpilase naasmist kooli (juhul, kui õpilane puudus). Kui õpilane jätab ülesande määratud ajal täitmata, asendatakse märke „O” hindegga „1”.
- 4.7.8. Märke „O” peab olema e-koolis kommenteeritud. Õpetaja peab e-koolis kommenteerima kõik mitterahuldavad hinded „1“, „2“, „MA“. Hinded rahuldav „3“, hea „4“ ja väga hea „5“ kommenteerib õpetaja omal soovil.
- 4.7.9. Juhul, kui õpilane puudub koolist, siis tunnihindeks märgest „O” tema suhtes ei kasutata, välja arvatud arvestus- ja kontrolltööde puhul.
- 4.7.10. Õpilane saab kontrolltööd ümber vastata üks kord. Kui õpilane on puudunud kontrolltöö kirjutamise ajal mõjuval põhjusel, siis on võimalik kontrolltöö kirjutada kaks korda, juhul, kui esimene parandamise katse ebaõnnestus.
- 4.7.11. Kursuse lõpus on õpetaja kohustatud eemaldama e-koolist kõik märged “O”, asendades vastava hindegga.
- 4.7.12. Kui õpilane ei kasutanud võimalust mitterahuldava hinde parandamiseks ettenähtud kümne tööpäeva jooksul, siis on tal hiljem võimalus kokkuleppel õpetajaga saada üks lisahinne samal teemal. Õpetaja paneb kommenteeritud lisahinde e-kooli vastamise kuupäevaga.
- 4.7.13. Protsessi ja kontrolltöö mitterahuldava hinde parandamisel e-koolis, kasutab õpetaja hinde parandamise funktsiooni, mille tulemusena lisandub parandatud hindele sümbol «*».
- 4.8. Õpetaja toetab õpilase soovi saada aines lisahindeid, pakkudes täitmiseks erinevaid jõuetekohaseid ülesandeid nii tunnis, kui ka tunniväliselt.
- 4.9. Õpilasel on õigus hinnatud kirjalikke töid näha.

5. HINDAMISEST TEAVITAMINE

- 5.1. Lapsevanematele tutvustatakse õpilaste õpitulemuste ja oskuste hindamispõhimõtteid ja -korda lastevanemate koosolekul, e-kooli kaudu, kooli kodulehel ja individuaalselt.
- 5.2. Klassijuhataja ja aineõpetajad tutvustavad õpilastele hindamispõhimõtteid ja – korda õppeaasta alguses, ainekursuse alguses ja vastavalt vajadusele.
- 5.3. Õpilasel, tema vanematel või seaduslikel esindajatel on õigus saada andmeid hinnete kohta aineõpetajatelt, klassijuhatajalt ning e-kooli ja klassitunnistuse kaudu õppeaasta lõpul.
- 5.4. Õpetaja kirjutab tunniteema, tunnikirjelduse ja kodused ülesanded e-kooli hiljemalt tunni toimumise päeval **kell 17.00**.
- 5.5. Õpetaja paneb hinde e-kooli hiljemalt **10 tööpäeva jooksul pärast õpilase töö esitamist**.

6. ÕPILASTE KOOLIST VÄLJAARVAMISE KORD

- 6.1. Õpilase koolist väljaarvamise üle otsustab kooli õppenõukogu õpilase õpiedukuse, kooli kodukorra jälgimise ja koolikohustuse täitmise alusel.

7. HINNETE VAIDLUSTAMINE JA VAIDLUSKÜSIMUSTE LAHENDAMISE KORD

- 7.1. Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal (lapsevanemal, hooldajal) on õigus vaidlustada hindeid vastava põhjendatud kirjaliku avaldusega, mis esitatakse gümnaasiumi direktori nimele kümne päeva jooksul pärast punktis 7.3. läbituid etappe.
- 7.2. Gümnaasiumi direktor võtab otsuse vastu ja teavitab käesoleva peatüki punktis 1 nimetatud avaldajat sellest kirjalikult viie päeva jooksul alates otsuse vastuvõtmisest.
- 7.3. Hinde/hinnangu vaidlustamisel tuleb pöörduda koos põhjendusega kümne tööpäeva jooksul pärast hinde e-kooli kandmist:
 - 7.3.1. **esmalt aineõpetaja poole;**
 - 7.3.2. **seejärel klassijuhataja poole;**
 - 7.3.3. **vajaduse korral vastava kooliastme õppealajuhataja poole;**
 - 7.3.4. **kooli direktori poole punktis 7.1. nimetatud tingimustel;**
- 7.4. Õppealajuhataja või kooli direktor teeb vaidlustatud hinde/hinnangu kohta otsuse, konsulteerides aineõpetajaga ja/või klassijuhatajaga ning teavitab vaidlustajat sellest kirjalikult või suuliselt viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.